

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
Α' ΛΥΚΕΙΟΥ 4.10.2026

Κείμενο 1

Η σημασία της γλώσσας

Είναι κοινός τόπος ότι η γλώσσα είναι το πολύτιμο όργανο που εκφράζει τους στόχους και τα αισθήματα των ανθρώπων. Μέσα από τη γλώσσα πραγματώνεται ο άνθρωπος σε όλες τις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητές του. Η γλώσσα εκφράζει την αξία και το μεγαλείο της ανθρώπινης ουσίας. Είναι ένας ζωντανός οργανισμός που παρακολουθεί τις εξελίξεις του ανθρώπινου πολιτισμού, που αποτυπώνει τις διακυμάνσεις στην πτώση και την άνοδο, στην άνθηση και την παρακμή της πνευματικής ιστορίας του ανθρώπινου γένους. Η γλώσσα έχει απόλυτη αντιστοιχία με τη σκέψη, νοσεί ή ισορροπεί αντίστοιχα με τα νοσήματα ή την ισορροπία του νου.

Η γλώσσα υπάρχει, επειδή υπάρχει ο άλλος, που ακούει. Ο λόγος δεν είναι έρημος και η γλώσσα δεν ζει ερήμην των ανθρώπων. Είναι το πρώτο και κυρίαρχο βήμα από το Εγώ στο Εσύ. Με τη γλώσσα γίνεται μετάβαση του ανθρώπου στον Άλλον και μόνο μέσα απ' αυτήν επιτελείται το θαυμάσιο μυστήριο της επικοινωνίας.

Αρ. Σκιαδάς, απόσπασμα

Κείμενο 2

Η σημασία της γλωσσικής παιδείας

Το παρακάτω απόσπασμα από συνέντευξη του επίτιμου καθηγητή Γλωσσολογίας Γιώργου Μπαμπινιώτη ανακτήθηκε από το www.bonary.gr, όπου αναρτήθηκε στις 26.2.2018. Στο κείμενο γίνεται αναφορά στη σημασία της γλωσσικής παιδείας.

Η γλώσσα στήνεται και εδραιώνεται στο σχολείο. Η κρίσιμη γλωσσική ηλικία τελειώνει με το δημοτικό σχολείο. Γι' αυτό και δίνω έμφαση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Μετά έχουμε εμβάθυνση, βελτίωση, αλλά από τα δύο ως τα δώδεκα έχουμε βιολογικά την ικανότητα να κατακτήσουμε τη μητρική γλώσσα, αν βοηθηθούμε σωστά και από το σχολείο. Και αυτό μας προσδιορίζει. Ό,τι κενά υπάρχουν εκεί, δύσκολα αποκαθίστανται.

Η εκπαίδευση είναι η προϋπόθεση της παιδείας. Η παιδεία είναι κάτι πολύ ευρύτερο, είναι τα διαβάσματα και τα ακούσματα μας, η αυτομόρφωση πάνω απ' όλα. Το χειρότερο πράγμα είναι να νομίζεις ότι η σχέση σου με τη γλώσσα τελείωσε, όταν τελείωσε και το σχολείο. Εάν δεν έχεις μέσα σου μια έφεση να οδηγείς τον εαυτό σου σε συνεχή καλλιέργεια, να διαβάζεις, να ακούς, να προβληματίζεσαι, να συζητάς, εάν όλα αυτά δεν τα έχεις, έχεις πεθάνει πολύ νωρίς και δεν το έχεις καταλάβει.

Έχουμε ένα πρόβλημα ποιότητας στη χρήση της γλώσσας, στα ελληνικά που μιλάμε και γράφουμε. Πού οφείλεται; Ο κυριότερος λόγος είναι γιατί μέσα μας κάπου έχουμε απαξιώσει τη γλώσσα. Θεωρούμε ότι είναι ένα εργαλείο επικοινωνίας. Άρα, τα μιλάω τα ελληνικά. Δεν προβληματίζομαι για το τι ελληνικά ξέρω, αν είναι ποιοτικά, αν έχουν ακρίβεια, αν αποκαλύπτουν τη σκέψη μου. Επομένως, έχουμε με τη γλώσσα μια σχέση απαξιωτική. Παλιότερα το να προσέξουν αυτό που λένε και γράφουν το θεωρούσαν σημαντικό και δούλευαν γι' αυτό. Τώρα το θεωρούμε αυτόματο, ό,τι μάθαμε, μάθαμε.

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
www.en-dynamei.gr

Θέμα Α

A1. Με βάση τα νοήματα του **Κειμένου 1**, να παρουσιάσετε σε μία παράγραφο (60-80 λέξεων) τη σημασία που έχει η γλώσσα για τον ίδιο τον άνθρωπο και για τον πολιτισμό.

Μονάδες 20

Θέμα Β

B1. Να χαρακτηρίσετε το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων ως **Σωστό** ή **Λάθος**, σύμφωνα με τα **Κείμενα 1 και 2** (δεν χρειάζεται αναφορά σε χωρία των κειμένων):

- α. Η γλώσσα σχετίζεται με τον πολιτισμό και την ιστορία των λαών. (Κείμενο 1)
β. Μέσω της γλώσσας ο άνθρωπος μπορεί να εκφραστεί και να επικοινωνήσει με το περιβάλλον του. (Κείμενο 1)
γ. Το σχολείο δεν επηρεάζει την ποιότητα της γλώσσας που διαμορφώνουν οι φυσικοί ομιλητές της. (Κείμενο 2)
δ. Η παιδεία του ανθρώπου ολοκληρώνεται με την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης. (Κείμενο 2)
ε. Σήμερα υπάρχει πρόβλημα υποτίμησης της γλώσσας. (Κείμενο 2)

Μονάδες 10

B2. α) «Είναι κοινός τόπος ότι η γλώσσα είναι το πολύτιμο όργανο που εκφράζει τους στόχους και τα αισθήματα των ανθρώπων» (Κείμενο 1): Ποια λειτουργία της γλώσσας (κυριολεκτική-μεταφορική) επέλεξε ο συγγραφέας στο παραπάνω απόσπασμα (μονάδες 5) και τι προσπαθεί να πετύχει με τη συγκεκριμένη επιλογή; (μονάδες 5)

Μονάδες 10

B2. β) «Η γλώσσα εκφράζει την αξία και το μεγαλείο της ανθρώπινης ουσίας» (Κείμενο 1): Ποια σύνταξη (ενεργητική-παθητική) προτιμήθηκε στην παραπάνω πρόταση; (μονάδες 5) Να εξηγήσετε την επιλογή (μονάδες 5) και στη συνέχεια να ξαναγράψετε την πρόταση, μετατρέποντας τη σύνταξη στην άλλη φωνή. (μονάδες 5)

Μονάδες 15

Θέμα Γ

Γ1. Ο συντάκτης του **Κειμένου 2** οργανώνει την 3^η παράγραφο («Έχουμε ένα πρόβλημα ποιότητας... ό,τι μάθαμε, μάθαμε») με δύο διαφορετικούς τρόπους ανάπτυξης. Να τους εντοπίσετε, δίνοντας τα αντίστοιχα χωρία (μονάδες 5), να αιτιολογήσετε την απάντησή σας (μονάδες 5) και να εξηγήσετε ποια άποψη προσπαθεί να στηρίξει με τις συγκεκριμένες επιλογές. (μονάδες 5)

Μονάδες 15

Θέμα Δ

Δ1. Με αφορμή τα κείμενα που σας δόθηκαν, αποφασίζετε να γράψετε ένα άρθρο με θέμα τη γλώσσα μας. Σε αυτό εξηγείτε τη σημασία που έχει η γλώσσα για εσάς αλλά και για τον πολιτισμό μας. Το άρθρο σας θα δημοσιευτεί στην ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου. (250-300 λέξεις)

Μονάδες 30